

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Ráj Vína s.r.o.**, se sídlem Lannova 2061/8, Praha, zast. JUDr. Jaroslavem Tesákem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Jaselská 23, Brno, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce**, ústřední inspektorát, se sídlem Květná 15, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 10. 2016, č. j. 31 A 6/2015 – 51,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2014, č. j. SZPI/AH707-30/2014.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a současně potvrdil rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 8. 2014, č. j. SZPI/AH707-22/2014, o uložení úhrnné pokuty ve výši 230 000 Kč za spáchání správních deliktů dle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění rozhodném pro nyní posuzovanou věc, kterého se stěžovatel dopustil tím, že porušil povinnost stanovenou předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty; konkrétně tuto skutkovou podstatu stěžovatel naplnil tím, že jako osoba uvádějící produkt do oběhu:

- I.** v období od 26. 4. 2013 do 30. 7. 2013 uvedl do oběhu sudové víno Tramín, bílé víno, poloslané, alk. 11 % obj., šarže č. 328, v celkovém množství 1800 l, které bylo podrobena nepovolenému enologickému postupu (přídavek syntetického glycerolu, obsah 6,8 g/l sacharózy), čímž porušil čl. 120c odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října

- 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty [dále jen „nařízení Rady (ES) č. 1234/2007“];
- II. v období od 24. 4. 2013 do 23. 8. 2013 uvedl do oběhu sudové víno Irsai Oliver, víno bílé, polosladké, alk. 11 % obj., šarže č. 309, v celkovém množství 1150 l, které bylo:
- podrobena nepovolenému enologickému postupu (ethanol z přidaného cukru ve výši 5,76 %, přídavek syntetického glycerolu, obsah 14,4 g/l sacharózy), čímž porušil čl. 120c odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007;
 - špatně označeno (jako „polosladké“), čímž porušil čl. 52 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů;
 - nevhodné k lidské spotřebě (z důvodu zkažení) a vykazovalo nedostatky v požadavcích na vzhled (plovoucí nečistoty), čímž porušil čl. 14 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin [dále jen „nařízení Rady (ES) č. 178/2002“];
- III. v období od 30. 4. 2013 do 31. 7. 2013 uvedl do oběhu sudové víno Pálava, víno bílé, polosladké, alk. 10,5 % obj., země původu Slovensko, šarže č. 624, v celkovém množství 300 l, které bylo nevhodné k lidské spotřebě (z důvodu zkažení) a vykazovalo nedostatky v požadavcích na vzhled (plovoucí nečistoty), čímž porušil čl. 14 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 178/2002.

[3] Správní orgán I. stupně při vydání rozhodnutí o správním deliktu vyšel zejména z výsledků kontroly provedené u stěžovatele dne 2. 7. 2013 a následně dne 21. 8. 2013, kdy byl stěžovatel seznámen se zjištěními učiněnými zkušební laboratoří. S ohledem na tato zjištění byla stěžovateli v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Státní zemědělské a potravinářské inspekci“), uložena celkem čtyři opatření spočívající ve stažení z oběhu a zamezení, resp. zákazu uvádět do oběhu výrobní šarži shora uvedeného sudového vína Tramín a Irsai Oliver; ve vztahu k sudovému vínu Pálava stěžovateli žádné opatření uloženo nebylo, neboť plovoucí nečistoty mohly být obsaženy pouze v jednom konkrétním KEGu (vratném sudu). Uvedeným opatřením stěžovatel vyhověl, jak je patrné z jeho dalšího postupu a sdělení, dle kterého uvedená vína již kompletně stáhl z oběhu a odeslal dodavateli.

[4] Na základě těchto zjištění správní orgán I. stupně zahájil se stěžovatelem správní řízení a posléze vydal výše citované rozhodnutí, kterým mu uložil pokutu ve výši 230 000 Kč. Současně mu uložil povinnost uhradit náklady laboratorního rozboru ve výši 42 400 Kč a náklady řízení ve výši 1000 Kč, celkem tedy stěžovateli uložil k úhradě částku ve výši 273 400 Kč. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, v němž nesouhlasil s uloženou sankcí – tedy s výší uložené pokuty (prokázání viny nijak nezpochyboval). Žalovaný odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, kterou krajský soud shledal nedůvodnou a zamítl ji s odkazem na § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V žalobě stěžovatel podobně jako v odvolání nesměřoval své námitky vůči vině, nýbrž pouze proti sankci. Napadal

pokračování

nedostatečnost úvah o výši pokuty, jakož i pokutu samotnou; její výši považoval za nepřiměřenou a nezohledňující veškeré relevantní okolnosti věci, zejména to, že poskytoval maximální součinnost, že se snažil zabránit škodlivým následkům a okamžitě vyhověl uloženým opatřením, že nejednal úmyslně (dodavatelé mu víno dodávají delší dobu bez problémů) a že nebyly náležitě zohledněny jeho majetkové poměry. V závěru žaloby pak uplatnil návrh na moderaci sankce s tím, že pokud krajský soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, nechť rozhodne o povinnosti stěžovatele zaplatit pouze náklady správního řízení.

[6] Krajský soud se nejprve věnoval námitce nepřezkoumatelnosti a konstatoval, že touto vadou napadené rozhodnutí netrpí; výše pokuty je dostatečně odůvodněna, a pokud přitom byla závažnost spáchaného správního deliktu klasifikována jako „střední“, jde o terminologii, jejíž použití v úvaze správních orgánů nic nebrání (zákon ji nezakazuje).

[7] Z hlediska samotné výše pokuty pak krajský soud strukturovaně reagoval na každý dílčí argument stěžovatele a konstatoval, že mu bylo možné uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. S ohledem na uvedenou „střední“ závažnost však nebylo nutné volit pokutu v horní polovině možné sazby; naopak stěžovateli byla uložena pokuta, která nedosahuje ani 5 % horní hranice sazby, kterou krajský soud považoval – ve vztahu k počtu spáchaných správních deliktů – za sazbu nízkou. Správní orgán I. stupně, potažmo žalovaný zohlednil všechny relevantní polehčující okolnosti, mezi které nelze brát ani součinnost stěžovatele ani to, že vyhověl uloženým opatřením, neboť jde o jeho zákonné povinnosti. Současně připomněl, že se jedná o objektivní odpovědnost bez nutnosti zavinění (nelze bez dalšího spoléhat na poctivost svých obchodních partnerů).

[8] Závěrem krajský soud poukázal na iniciativu žalovaného, který si v rámci odvolacího řízení vyžádal dokumenty týkající se majetkových poměrů stěžovatele a dospěl k závěru, že zásah do jeho majetkových poměrů je minimální, nejedná se o pokutu likvidační ani zjevně nepřiměřenou. Krajský soud připustil, že podnikání stěžovatele je ztrátové, avšak záporný hospodářský výsledek nemůže vést k jeho beztrestnosti. Konstatoval, že uložená pokuta splňuje preventivní i represivní charakter sankce a odpovídá i ekonomické rovině ze strany zákazníka; při sazbě 100 Kč za litr a zohlednění celkového množství nevyhovujícího vína, které bylo dáno do oběhu = 3250 l, je totiž podle propočtů krajského soudu „*výsledná částka 3 250 000 Kč, přičemž uložená pokuta ve výši 273 400 Kč je pouhých cca 8,4 % z celkové částky. V případě, že by byla částka 80 Kč za litr vína, jedná se o výslednou částku 2 600 000 Kč a pokuta by tak činila cca 10,5 % z celkové částky.*“ K moderaci trestu lze přistoupit pouze v případě, že byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, což krajský soud neshledal, a proto od uložené pokuty neupustil, ani ji nijak nesnížil.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] V kasační stížnosti stěžovatel pod obecné důvody kasační stížnosti [§ 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.] podřadil podobné námitky, které uplatnil již v řízení před krajským soudem. Znovu zpochybnil přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného, resp. rozhodnutí správního orgánu I. stupně s tím, že není jasné, na základě jakých úvah dospěl k závěru, že se jedná o delikt střední závažnosti; tento termín zákon nezná.

[10] Stěžovatel zpochybnil rovněž závěr o přiměřenosti uložené pokuty, a to především s ohledem na chybný procentuální výpočet provedený krajským soudem v bodě 24 odůvodnění napadeného rozsudku: při sazbě 100 Kč za litr vína by byla totiž výsledná částka 325 000 Kč a uložená pokuta ve výši 273 400 Kč by tak činila 84% z celkové částky; v případě, že by byla částka 80 Kč za litr vína, jednalo by se o částku 260 000 Kč a uložená pokuta by tak činila 105% z celkové částky. Pokuta je tak uložena ve výši odpovídající v podstatě obratu, který měl

stěžovatel v případě prodeje veškerého vína daného do oběhu. Vedle vadného výpočtu se dle stěžovatele dále krajský soud nedostatečně vypořádal s namítaným likvidačním charakterem pokuty a pominul, že ač se v daném případě jedná o objektivní odpovědnost (bez zavinění), měly se správní orgány vypořádat s tím, zda se jednalo o správní delikt ve fázi pokusu, popř. dokonání jednání. Současně měly správní orgány přihlídnout k tomu, že stěžovatel sám učinil opatření k nápravě protiprávního stavu, když maximální možné množství nevyhovujícího vína stáhl z prodeje.

[11] Na základě těchto skutečností stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný k předložené kasační stížnosti podal vyjádření, v němž uvedl, že hodnocení celkové závažnosti správního deliktu jako „střední“ bylo učiněno po řádném zhodnocení jednotlivých zákonných kritérií závažnosti. Jedná se o logický závěr ve vztahu k určení výše pokuty, která se pohybuje na spodní hranici maximální zákonné sazby. Žalovaný souhlasil se stěžovatelem v tom, že krajský soud pochybil ve výpočtu, ovšem i kdyby se tak nestalo, je toho názoru, že závěr krajského soudu by byl tentýž. I kdyby částka uložené pokuty skutečně odpovídala obratu, který by stěžovatel případně měl z prodeje nevyhovujícího vína, nejedná se o pokutu nepřiměřenou okolnostem věci: uvádění do oběhu vína, u něhož byl prokázán obsah syntetického glycerolu, bylo doslazeno sacharózou, byl v něm prokázán přídavek vody, a dále bylo vyhodnoceno jako nevhodné k lidské spotřebě. Žalovaný připomněl, že se zabýval i majetkovými poměry stěžovatele a zjistil, že i přes ztrátu, která dosahovala v jednotlivých letech několikanásobku výše uložené pokuty, nadále podniká. Uložená pokuta tudíž nemůže mít pro stěžovatele likvidační následky. S ohledem na uvedené navrhl žalovaný kasační stížnost zamítnout.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Podstatou projednávané věci je posouzení několika dílčích námitek týkajících se sankce – pokuty, která byla stěžovateli uložena za spáchání správních deliktů spočívajících v tom, že v případě 3 druhů vína porušil různé povinnosti stanovené předpisy Evropské unie pro danou oblast (v podrobnostech viz výše).

[16] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, protože pokud by krajský soud přezkoumal nepřezkoumatelné rozhodnutí, zatížil by své rozhodnutí stejnou vadou. Stěžovatel žalovanému vytýká nepřezkoumatelnost v tom smyslu, že nedostatečně odůvodnil svůj závěr o výši uložené pokuty a že není jasné, na základě čeho vyhodnotil závažnost jeho deliktního jednání jako „střední“.

[17] K tomu je nutno nejprve poznamenat, že žalovaný, resp. správní orgán I. stupně, jejichž rozhodnutí tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek, uložil stěžovateli pokutu podle § 39 odst. 6 písm. c) zákona o vinohradnictví a vinařství, podle něhož, jde-li o správní

pokračování

delikt podle odst. 1 téhož ustanovení [zde: odst. 1 písm. ff)], uloží se pokuta do 5 000 000 Kč. V daném případě byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 230 000 Kč, což činí 4,6% maximální možné sazby. Tuto výši pokuty správní orgán, potažmo žalovaný odůvodnil ve smyslu § 40 odst. 2 věty první zákona o vinohradnictví a vinařství, podle kterého „*při určení výše pokuty právnické osobě se přihlídnou k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.*“

[18] Jedná se o zcela standardní kritéria, ke kterým bylo nutno při správním trestání stěžovatele přihlížet, což oba správní orgány učinily a jejich úvahy jsou v tomto směru dostatečně zřejmé a odůvodněné. Z hlediska způsobu spáchání správních deliktů bylo přihlídnuto ve prospěch stěžovatele k tomu, že nebyl výrobcem vína. Ovšem s ohledem na to, že vína uváděl do oběhu, nijak ho to nezbujuje odpovědnosti za dané delikty, u nichž se jedná o odpovědnost objektivní – tedy nevyžadující zavinění. Naopak v neprospěch stěžovatele byla hodnocena skutečnost, že některé nedostatky vína byly smyslového charakteru, mohl je tudíž sám zjistit a vyřadit vína z oběhu. Pokud jde o následky spáchaných deliktů, bylo ve prospěch stěžovatele hodnoceno to, že konkrétní škodlivý následek nebyl prokázán. Nicméně mohlo dojít k poškození zájmů spotřebitele v ekonomické rovině, kdy si spotřebitel pořídil víno, které nemuselo splnit jeho očekávání, která mohl oprávněně mít. Množství nevyhovujícího vína uvedeného do oběhu přitom bylo velké a (při běžné obchodní praxi, kdy si spotřebitel průměrně kupuje 1 l sudového vína) mohlo působit i na více než tisíc spotřebitelů. Tato okolnost byla vzata v neprospěch stěžovatele, stejně jako to, že víno podrobil nepovoleným enologickým postupům ve více případech. Na základě těchto skutečností správní orgán I. stupně zhodnotil závažnost spáchaných správních deliktů jako střední a uložil stěžovateli pokutu 230 000 Kč. To posléze potvrdil i žalovaný, který si navíc opatřil podklady, z nichž zjistil, že stěžovatel hospodář ve ztrátě (již pátým rokem). Neshledal však, že by uložena pokuta byla sama o sobě pro stěžovatele likvidační, neboť ani několikanásobně vyšší ztráta z podnikání nevedla k ukončení jeho činnosti. Současně žalovaný shledal pokutu jako přiměřenou a doplnil, že poskytnutí součinnosti, ani splnění uložených opatření ohledně stažení vína z oběhu nelze hodnotit jako polehčující okolnosti, neboť jde o povinnosti stěžovatele.

[19] Z uvedeného shrnutí odůvodnění obou správních rozhodnutí je patrné, že výše pokuty je v tomto případě výsledkem jasné a strukturované úvahy správních orgánů, která z hlediska konstrukce právní normy upravující způsob stanovení výše pokuty nepochybně ob stojí. Nic na tom nemění ani skutečnost, že souhrnně bylo delikt ní jednání stěžovatele vyhodnoceno jako „střední“. Je sice pravdou, že se nejedná o žádnou zákonem předpokládanou kategorizaci závažnosti správního deliktu. Na druhou stranu však tomuto hodnocení zákon nijak nebrání a Nejvyšší správní soud považuje za podstatné, že jde o hodnocení založené na relevantních úvahách v mezích § 40 odst. 2 věty první zákona o vinohradnictví a vinařství. Námitka nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, potažmo rozsudku krajského soudu tedy není důvodná.

[20] V daném případě zákonodárce delikt ní jednání postihuje při poměrně velkém rozmezí zákonné sazby ukládané pokuty – od 0 Kč do 5 000 000 Kč. V tomto rozmezí se oba správní orgány pohybovaly a meze správního uvážení ohledně výše uložené pokuty nepřekročily. Stěžovateli byla uložena pokuta při spodní hranici uvedené zákonné sazby a jakkoli nejde o částku zanedbatelnou (230 000 Kč), dle názoru krajského soudu není ani likvidační ani nepřiměřená. S tímto závěrem Nejvyšší správní souz ní, jakkoli je zjevné, že se krajský soud dopustil počet ní chyby, když ve výsledku vyšel z procent o řád nižších ve vztahu k obratu stěžovatele z prodeje nevyhovujícího vína (a navíc – podobně jako stěžovatel – nesprávně zahrnul do výše pokuty též náklady správního řízení a laboratorních testů). Jedná se o dílčí vadu odůvodnění, která nemá vliv na celkovou zákonnost napadeného rozsudku. Přiměřenost pokuty vůči skutečnému obratu

je totiž okolností, na kterou poukázal stěžovatel v žalobě a která je v kontextu celé věci okolností spíše okrajovou a nerozhodnou. Rozhodná je typová závažnost věci, kterou zákonodárce vyjádřil především maximální výší pokuty (5 000 000 Kč), jakož i individuální závažnost, kterou je nutno spatřovat ve shora uvedených skutečnostech, zejména v poškození zájmu spotřebitelů ve více případech daných velkým množstvím nevyhovujícího vína uvedeného do oběhu = 3250 l (byť část z tohoto množství byla posléze z oběhu stažena).

[21] Za rozhodné z hlediska posouzení přiměřenosti, resp. likvidačnosti pokuty považuje Nejvyšší správní soud právě výše zmíněná zákonná kritéria a zejména pak majetkové poměry samotného pachatele – stěžovatele. Nutno podotknout, že v žalobě ani v kasační stížnosti nebyl stěžovatel v této otázce nijak konkrétní a závěry žalovaného, resp. krajského soudu napadal především v obecné rovině. Obdobně lze proto obecně odkázat na podrobné odůvodnění rozhodnutí žalovaného, v němž se zabýval ekonomickou situací stěžovatele a ztrátovostí jeho podnikání – ztráta: za rok 2009 ve výši 1 314 429 Kč, za rok 2010 ve výši 994 621 Kč, za rok 2011 ve výši 519 748 Kč, za rok 2012 ve výši 587 648, za rok 2013 nebylo možno strukturu závazků podrobněji zjistit s ohledem na předloženou rozvahu pouze ve zjednodušeném rozsahu. Z těchto údajů je zřejmé, že uložená pokuta prohloubí ztrátovost podnikání stěžovatele; to ovšem ještě samo o sobě neznamená, že by pokuta stěžovateli přivodila platební neschopnost či ho donutila ukončit podnikatelskou činnost nebo ho dostala do situace, kdy by na dlouhou dobu bylo v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení pokuty a zároveň by zde bylo reálné riziko, že se na základě této pokuty dostane do existenčních potíží. Jakkoli není uložená pokuta zanedbatelná, není současně v takové výši, aby bez dalšího – tedy sama o sobě – vedla k některému z naznačených důsledků chápaných judikaturou jako důsledků zjevně likvidačních; viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 – 133, publ. pod č. 2092/2010 Sb. NSS.

[22] Pokutu je možno rozložit na splátky a při dalším podnikání, jakožto soustavné činnosti za účelem dosažení zisku, ji jistě lze v menších částkách postupně splatit, aniž by to stěžovatele zlikvidovalo. A pokud by teoreticky ani tak nebyl stěžovatel schopen pokutu splatit, je třeba korektně přiznat, že by to nebylo důsledkem pokuty jako takové, ale spíše toho, jakým způsobem podniká (a kdy jeho výdaje dlouhodobě převyšují příjmy). Přistoupení na argumentaci stěžovatele by ve své podstatě znamenalo, že je-li pachatel správního deliktu ve ztrátě, resp. je-li jeho finanční situace nepříznivá, nelze tuto nepřízeň dále zvyšovat uložením pokuty, což nelze akceptovat. Každá pokuta musí působit nejen preventivně, tj. musí přimět stěžovatele k nápravě, resp. odradit jeho i jiné osoby od páchaní obdobných deliktů, ale též represivně, tzn., že by měla být do jisté míry citelná a zasáhnout určitým přiměřeným způsobem do poměrů stěžovatele.

[23] S ohledem na uvedené lze tedy uzavřít, že uložená pokuta likvidační není. Krajský soud se s touto otázkou vypořádal dostatečně, stejně jako s otázkou přiměřenosti pokuty, vč. návrhu na moderaci, kterému nevyhověl. Vezme-li Nejvyšší správní soud v úvahu obě shora zmíněné funkce uložené pokuty, tj. preventivní i represivní, je třeba říci, že v daném případě jsou vyvážené. Uložená pokuta odpovídá závažnosti i množství spáchaných deliktů – uvedení do oběhu nevyhovujícího vína a v některých případech dokonce nevhodného k lidské spotřebě, což rozhodně nelze bagatelizovat; jde o nešvar objevující se v podnikatelské praxi některých vinařů, který ohrožuje nejen trh s vínem, ale zejména koncové spotřebitele (zákazníky), čemuž je potřeba předcházet, a to nejen pomocí prevence, ale i represe v podobě pokut, které inspekční orgány ukládají.

[24] Moderace uložené pokuty představuje vhodný nástroj pro snížení zákonně uložené sankce správním orgánem. Nicméně, jak jasně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012 – 23, smyslem a účelem moderace není hledání „ideální“ výše

pokračování

sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti. V případě sankcí z obecných hledisek méně závažných proto bude moderace sankce zpravidla vzácnější než v případě sankcí výrazných. V daném případě – především s ohledem na shora rozebranou závažnost deliktního jednání stěžovatele – vnímá Nejvyšší správní soud nyní uloženou pokutu (230 000 Kč) jako středně závažnou. Stále se ovšem jedná o pokutu pohybující se na hranici 4,6 % maximální zákonné výše a v takovém případě lze z principu těžko hovořit o zjevné nepřiměřenosti pokuty, což ostatně potvrzuje i judikatura; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000 – 62, publ. pod č. 225/2004 Sb., podle něhož za „zjevně nepřiměřenou“ nejspíše nebude možno považovat pokutu uloženou ve 4 % zákonného rozpětí (myšlena horní hranice sazby).

[25] Podle názoru Nejvyššího správního soudu uložená pokuta odpovídá okolnostem projednávané věci, v níž byla zohledněna všechna relevantní kritéria pro určení výše pokuty. A namítal-li stěžovatel nezohlednění jeho součinnosti s inspekčními orgány a stažení vína z prodeje, je třeba ve shodě s krajským soudem dodat, že jde o zákonné povinnosti, jejichž splněním stěžovatel reagoval až na provedenou kontrolu a následně uložená opatření; nedodržením těchto povinností by se stěžovatel dopustil dalšího deliktního jednání [§ 11 odst. 1 písm. a) a c) zákona o Státní zemědělské a potravinářské inspekci]. Jednoduše řečeno – uposlechnutí kontrolních orgánů v návaznosti na jejich zjištění nelze v tomto případě brát jako polehčující okolnost, nýbrž zákonnou povinnost stěžovatele. Lze tedy shrnout, že žádná z dílčích kasačních námitek týkajících se uložené pokuty není důvodná.

[26] Pokud jde o námitku stěžovatele, že se správní orgány opomněly vypořádat s tím, zda se jednalo o delikt ve fázi pokusu či dokonání, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o zcela novou právní námitku, ke které se z důvodu její absence v žalobě nemohl krajský soud vyjádřit. Tato námitka proto představuje nepřipustné novum ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

V. Závěr a náklady řízení

[27] S ohledem na uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, od účastníka, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalovanému ovšem žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. ledna 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu